

היששה ימים ואינו נומר הלל לפי שאין הלוקין בקרבנותיהם (ס"ב) שבכולם אומר במוסף והקרבנם וכן בקריאת התורה הרביעי מתחיל והקרבנם יסיים הפרשה. קדי"ש של"ב. ומוציא ב' ספרי תורה באחד (ו) קורין (ג) בסדר בא פרש' קדש לי כל בכור וקורין ג' ומסיימים כל הסדר, והרביעי קורא בשני והקרבנם. קדי"ש קציה, תהלה, וזבא לציון, קדי"ש קציה מוסף בלחש ובקול, ג' ראשונות, אתה בחרתנו ומפני השאינו, והקרבנם ולא יאמר וביום השביעי (נתפלל ל) [בתפלה] (וביום השביעי) שמה שאנו אומר, אותו בתורה אינו אלא לפי שאין משיירין בפר' פחות מג' פסוקים (ס"ג), כאשר פי' לעיל. קדיש שלם. עליונו לשבת. כל ימי חול המועד יתפלל ביום זה וכן יקרא בספר תורה השני, ובס"ת ראשון ישנה, שהיה ביום ראשון של חול המועד קורין ג' נברו בקדש לי כל בכור כאשר פי', וביום שני של חול המועד יקראו ג' בסדר משפטים. פ"ש אם נספך תלוה את עמי עד לא תבשל נדי בחלב אמו (ס"ד), יום ג' קורין ג' בפסול לך עד לא תבשל נדי בחלב אמו, יום רביעי קורין ג' בסדר בהעלותך פ"ה במדבר סיני בשנה השנית עד לג' ולאורה הארץ, ובכולן קרא הרביעי בסדר פנחס פ"ח ומתהילין בהקרבנם כאשר ביארתי, וקדי"ש קצ"ד אחר הקריאה, ואם שכח לקרוא קרבנות מוסף הוור וקדי"א (ס"ה) וכן בתפלה אם לא אמר הוור אבל אם לא אמר אלא כמו שכתבת עליו בתורתך אינו הוור (ס"ט). בשביעי של ססס ומחרתו יתפלל כשני ימים טובים הראשונים אך שיתחיל והקרבנם בהוצאת היום, וכן בקריאת ס"ת השני יקרא האחרון והמפטר (קדי"א) בהקרבנם (ס"ו) ובס"ת ראשון קורין ד' נברו ביהוה בשלה פרעה עד כי אני יי' ופאך ומתרגם לפרסם הנס (ס"ז). קדיש קצר אחר הקריאה, ומפטר בשמואל מידבר דוד. עד סוף השירה ומתרגם, לפי שהשירה מדברת בציאת מצרים דת"י עם עקש ופתלתל (ס"ח) זה פרעה (ס"ח) ולכך צריך לומר כל השירה (ס"ח). ביום השמיני קורין ד' בסדר ראה פרשה כל הבכור עד סוף סידרא, ומפטר בישיעה בעוד היום בנוב לעמוד עד צהלי ורני יושבת ציון. וזמן מסדר הפרשות (ס"ט) מש"ך תור"א קר"ש בכספ"א פס"ל במדבר"א של"ח

ס"ה) ערבין ו' ע"ב, ועי' במחיו צד 302 וצד 438 ובתוספות עה"ת סוף פ' פינחס ולקמן הערה תקל"ו.

ס"ו) ודלא במח"ז שם שכ' ויגמור הפרשה וביום השביעי בכלל, ועי' בטור סי' ת"צ.

ס"ז) מבאן ועד בחלב אמו ליתא בכת"י, ה' ולהלן גרים שם: ובכולא קורא הרבים בסדר פנחס. ס"ח) עי' במחיו שם צד 303, ובכת"י ה': אם אמר כאמור ולא אמרו — כמו שכתוב בתורתך עליו ולא אמר אינו הוור.

ס"ט) כרש"י ריה ל"ה ע"א דיה כיון שאמר ובתורתך ועי' ברא"ש שם ובטור סי' תקצ"א ועי' בירושלמי פ"ד דברכות ה"ז אפי' אמר ונעשה לפניך את חובותינו תמיד יום וקרבן מוסף יצא. ועי' במחיו צד 358 וסי' שע"ח.

ס"י) בכת"י ה': שיתחיל בקרבנות בהקרבנם וכן בקריאת ס"ת — והמפטר בהקרבנם בין האחרון והמפטר קדיש קצר ובראשון קורין.

ס"יא) תוס' מגילה כ"ד ע"א ד"ה ואם היו ומחיו צד 304 וא"ח ה' תפלת המועדים סי' ז', ובכת"י ה': לפרנסם את ה' ומפטר בשמואל.

ס"יב) וצ"ל תתפל ככתוב בשמואל ב' כ"ב, כ"ו, ובכת"י ה': תתתפל.

ס"יג) ועי' בתרגום וברש"י שם. ס"יד) ועי' מח"ו צד 309 עם עקש תתפל זה פרעה ואין ר' מניח לרלב באותה הפשורה וכו', ובמ"ח ה' קריאת ס"ת סי' נ"ד וכלכו דין כ' דף י"ב ע"א, ועי' לקמן הערה תקס"ד.

ס"טו) מגילה ל"א ע"א, ובכת"י ה': וסימן מסור של פרשיות — נמצא שקורין פסל לך יארע — ויוסף מראה אתה אומר.

בובר"א. ואם הל פסח בני בשנת נמצא שקריא פסול לך אירעה בשנת של חול המועד מוסף מן ראה אתה אומר אלי כדי להקרות בני ששה, ועוד דאמר ר' חנן בר רבא סב) שבת של חול המועד בין בניסן בין בתשרי קיינן ראה אתה אומר אלי, ולכך אף כשהל פסח בהמשי בשבת קורין בשבת ראה אתה אומר אלי שהיי פסול לך וברביעי הוור לסדרו, ואו קדיש שלם. הסיל סדר תפליה של פסח.

שבועות תפלת יוצר ומוסף כמו לפסח אך שמוכר שבועות וצמוסף יאמר וזיום הביכורים, כך לשני הימים, ונומר הלל ומוציא בי ספרי תורות, יום ראשון קורין בסדר יתרו פרשה בחדש השלישי עד סוף הסדר ומתרגם מפני היבוב התורה, והמשי והמספיר יקראו בסית השני וזיום הביכורים, בין החמישי למפסיר קדיש קציר, ויפסיר ביחוקאל דיה בשלשים שנה עד ברוך כבוד יי ממקומו סב) ומתרגם סלב) ואחר תפלתו יאמר היום תאמצנו, וכן ביום שני, ומוציאין בי ספרי תורות, בראשון קורין די בסדר ראה פרשה כל הכבוד, וההמשי והמפסיר כראתמול, ויפסיר בתרי עשר תפלה לחבקוק הנביא עד למנחה בנינותי ומתרגם, ובין החמישי למפסיר קדיש קציר. הסל סדר תפלה של שבועות סלב).

תשעה באב יום שלפניו מקדימים לתפלת המנחה קודם סעודה המסמקת ואין נופלים על פניהם ואוכלים מבעוד יום ולא יאכלו בשר ולא ישתו יין באותה סעודה ולא בי תבשילין סב), ונרא דאפי' דברים הנאכלים כמו שהן חיין, אם מעריבין בהן עירובי תבשילין השיב שני תבשילין, דהא אמר בירושלמי פ"ק סמב) דעין כל דבר הנאכל כמו שהוא הי אעפ"י שאין בו משום בישולי גרים סומך עליו משום עירובי תבשילין, וביביצה פרק יום טוב סמב) אמר בדנים קנים מלוחים שצלאן נוי סומך עליהם משום ע"ת אע"ג דנאכלין חיין. ואם שם שני מינין בקדירה אחת בשביל כך לא מקרי תבשיל אחד סמב), דלא אשכחנא בשום מקום שאם אכל חצי זית חלב וחצי זית נותר בתמחוי אחד שהוא חיבי, אלמא לא מצרף קדירה אף להומרא, ועוד דגרמא ובישולא הם בי תבשילין לענין פסח וכן דנ וביצה שעליו אע"ג דנתבשלו יחד סמב), אבל מין אחד בשני תמחויין, פי צלי ומבושל, מיקרי בי תבשילים לדי' יהושוע דאמר תמחויין מחלקים בכריתות פי אמרו לו שנים סמב), וירא שמים יוציא ידי כולם. העריב אסור להושיט אפי' אצטעו

סמב) וכ"ה גירסת הרא"ש ועי' בק"ג שם. ולפניו הגירסא א"ר הונא אמר רב וכו' בין בפסח בין בסוכות וכו' ועי' בדקדוקי סופרים שם. ובכת"י ה: חוור לסדרו ואו קדיש, הסל סדר פסח.

סמב) ג"ז הוא לשון סדר הפרשיות שבכה"ג הנ"ל צד 618 ועיי"ש בהערה כיט שכ' דכלי סמק הכונה שקרוין עד פסוק כ"ח שבפרשה א' ומדלגין אחיכ עד פרשה ג' פסוק יב שפסימין בו כמנהגנו היום.

סמב) עי' תוי"ט פ"ד דמגילה משנה י' והאשכול ח"ב סי' י"ט.

סלב) מחסל וע"כ ליתא בכת"י ה'.

סמב) תענית כ"ו ע"ב.

סמב) ליתא שם וצ"ל בפ"ב ה"ח ועי' בפ"א דשבת ה"ד ופ"ו דנדורים ה"א. ובכת"י ה': אם בשלן קרויין תבשיל דהא בירושלמי פ"ק דע"ו.

סמב) דף ט"ו ע"א ועי' במדרכי תענית סי' תרל"ד.

סמב) עי' תוס' תענית ל' ע"א ד"ה ערב ובכחיו סי' רמ"ד ובהערה א' שם.

סמב) פסחים קי"ד ע"כ ועי' ברש"י ורשב"ם שם שהיו רגילין להמכין את הדג הביצה. ובכת"י ה': בתמחויין אחד שיהא חיוב — אפילו לתומרא ועוד דאמר דגרמא ובישולי — אע"ג שנתבשלו יחד — דאמר תמחויין מחלקין.

סמב) דף י"ב ע"ב ועי' בא"ח הל' ת"ב סי' ו' ובכלבו דין ס"ב.

קטנה במים (מטו) משום תענוג (מטז), ומזב לשרות מפה במים ומנבנה קצת (מח). ואני הכותב קבלתי מרבותי כי זה אינו כי אם לזכרון בעלמא שאסור ברחיצה כי אם יצטרך לרחוץ לא יצא באותה רחיצה וביום הכיפור אסור לעשות כן פן יבא לידי כחיטה, כך פי' התוס' ס"פ מקום שנהגו.

ערבית אומר בתפלה נחם (מטט), קדיש שלב, איכה ישבה, ואתה קדוש, ונחם במוצאי שבת לא יאמר ויהי נועם כי אם ואתה קדוש, ואין אומי ויתן לך ולא פטום הקטורת (ס), ואסור ליתן שלום איש לאחיו כדין אבילים. למחר מהפלל כשאר תעניות רק שאומר נחם וקרינן בסדר ואחתנן פר ש' כי תוליד בנים ובני בנים והשלישי (סג) מפטיר בירמיה אסוף אסיפם. ויש שקורין אותו במקומו שלא למעט בכבודו (סד) ויש שקורין אותו על בדי הארון (סה) ומשנים מקומו כמו לתענית ציבור שהיו קורין אותה ברחבה (סז), תהלה ולמנצח וכו' לציון, קדיש שלים. מנחה קורין ויהל ומפטיר דרשו כשאר תעניות ואי' נחם בבונה ירושלים וכן שחרית, ויש שאין אומי אותו אלא במנחה בלבד. ושבת שחל ט' באב להיות בתוכה (סח) אסור לספר ולכנס לפניו, ולאחריו מותר, ואם הל בערב שבת, כמו במוץ שמקדישין על פי הראייה, מותר בחמישי מפני כבוד השבת ומתענה ומשלים כו' ויסי' (סח), והאידנא לא חילל בערב שבת, ויש שמקילין בטי' באב מהצות ואילך, ולא יאות עבדין דהא לייש אבוי אמאן דמיקיל אפי' לכבוד שבת פרי' בתי' דתענית (סז), הל להיות באחד בשבת במוצאי שבת מברך על האור בלא כוס ובמוצאי ט' באב מבדיל על הכוס ברכת הברלה לחוד (סח) שאין מברכי' על האור אלא במוצאי שבת ובמוצאי יום הכיפורים כאשר נבאר בע"ה. ושבת שהוא ערב ט' באב או שחל בו ט' באב דמהנין ליה עד חד בשבא מעלה על שולחנו כסעודת שלמה המלך בשעתו (סח), חסלת סדר ט' באב.

(מנו) פסחים נ"ד ע"ב ועי' בפירוש רבינו הננאל תענית ל' ע"א. ובבבאי ה' ליתא חיבת קטנה.

(מח) עי' בירושלמי פ"ח דיומא ה"א, מח"ו סו' רס"ד, המנהיג ה' ת"ב סו' כ' וה' יוה"כ סו' מ"ו, צידה לדרך מאמר ה' כלל א' פ"ב בא"ת שם סו' י"א ובאגוד סו' תתל"א. (מח) מכאן ועד שנהגו ליתא בבבאי ה'.

(מטט) וזיהו בשית סרע"ג דף מיג' והובא בהמנהיג שם סו' כ"ו דף ג' ע"ב ובאבודרהם דף פ' ע"א ועי' בצידה לדרך שם והגהת 'הרא"ש פ"ד דתענית סו' ל"ח ובא"ה תפלת תיב סו' י"ז ובכלבו דין ס"ב דף ס"ה ע"א. ובהמנהיג שם תמצא המקור למה שהביא כמחזור רומניא שנהגו לומר בערבית ובשחרית רחם וכמנחה נחם. ראה מש"כ הח' ניצבערג במ"ע Z. f. H. B. עמוד 107.

(ס) שנהגו לאומרו במוצאי שבת כדאיחא במנהיג דף ל"ה סו' ע"ה ובא"ה תפלת מוצאי שבת סו' י' ובכלבו דין ס"א דף מ"א ע"ד.

(סג) רש"י תענית כ"ט ע"ב ד"ה ומפטיר, האשכול ה"ב סו' כ"א ועי' בא"ה ה' קריאת סית סו' נ"ו, ובבבאי ה': וקורא בתורה בסדר.

(סד) מחז' ריש סו' רס"ו, ובבבאי ה' חסר מן ויש שקורין ע"כ.

(סז) איח תפלת תיב סו' כ'.

(מח) תענית ט"ו ע"א.

(מח) שם כ"ט ע"ב.

(מנו) עירובין מ"א ע"א.

(מח) כ"ט ע"ב.

(מח) סרע"ג דף מיג' ע"ב, פורס סו' קניה וקסיב, ועי' בבבאי סו' רס"ז ואיח שם סו' כ"ב ובה' הברלה סו' י"ד ובשלהק סו' רס"ה. —

(מטט) שם בתענית ובעירובין דף ס' ע"ב. ומכאן ועד כאב ליתא בבבאי ה'.

במוצאי שבת שלפני ראש השנה מנהג לבא לבית הכנסת טרם עלות עמוד השחר ואומרי פסוקי דרחמי וסליחות ומתוודים, קדיש שלם, ככה עושים עד יום כיפור (ק"פ) בני ימים של ר"ה.

ראש השנה ערבית וזכרנו, אחת בהרתנו, יעלה ויבא, אלהינו ואלהי אבותינו מלוק, ואינו אומר והשיאנו משום ברכת מועדיך, דר"ה אינו מועד (ס"ב). כי אתה אלהים אמת ודברך מלכינו (ס"ג) אמת וקיים לעד, כי אתה אלהים אמת שנא וי"י אלהים אמת, כשם שאתה אמת (ס"ד) כך הדין שיהיה דברך אמת שנא (ס"ד) לעולם וי"י דברך ניצב ואמנתך לדור ודור, פסיקתא (ס"ה) כשרץ הקב"ה את אדם הראשון, שיתף מידת הרהמים למידת הדין שנא (ס"ו) ויאמר וי"י אלהים הן האדם, והתנה לו שכן ידין את בניו במידת הרהמים, וזהו שאמר דוד לעולם וי"י, פירושו לעולם היתה מידת הרהמים כי דברך ניצב ואמ' ואמנתך לדור ודור וכן התנית לאדם הראשון, ולכך אנו מתפללים רחמינו וצדקתו במשפט כי עליך לעשות כן, והו כי אתה אלהים אמת. ולפי שזהו תפלה לא היה אמנ' ע' אומי' לא בכרכות של הפטורה ולא בקדוש שאינם אלא הודאה (ס"ז) וכן היה קדושו: אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון וקדשנו במצותיו ותתן לנו וי"י אלהינו באהבה את יום הזכרון הזה וזכרון תרועה באהבה מקרא קדש זכר ליציאת מצרים כי בנו בחרת ואתנו קדשת מכל העמים וזכרון תרועה באהבה וזכרון הנהלתנו בי"א וי"י מלך על כל הארץ מקדש ישראל ויום הזכרון (ס"ח) וזמן (ס"ט) וכן בליל שני. שחרית ברכות פסוקי דומרה כמו לשבת, לבד מזמור שיר ליום השבת, אך יתחיל בטוב (להודות ס"י) נשמת, קדיש קציר. קריית שמע בכרכותיה ומתפלל בלחש ובקול לומר קדושה, ואין אומר הלל (ס"א) דאמ' ר' אבהו אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה מפני מה אין אנו אומרים שירה בראש השנה וביום הכיפורים, אמר להם אי אפשר מלך מלכי המלכים וישוב על כסא דין וספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפניו וישראל אומרים שירה. קדיש שלי"ם, ומוציא ב' ספרי תורה, בראשון קורא בסדר וירא פרשת וי"י פקד את שרה עד והאלהים ניסה [את] אברהם, וההמישי והמפטיר קורין בסדר פנחס פרש' ובחדש השביעי.

(ס"ב) ר"ל חוץ מב' ימים דר"ה.

(ס"ג) פורס סי' קס"ז וקס"ח, מת"ז ס"ס שכ"א וס"י שכ"ב ושכ"ה, המנהיג ה' ר"ה סי' ב', רא"ש וסרדכי סוף ר"ה, דוקח סי' ר"ד, שהל"ק סי' רפ"ו, אבודרהם דף פ"ב ע"א וא"ח תפלת ר"ה סי' ב' ור'. ועי' בסרע"ג דף מ"ה ע"א ובכמארו של הח' סה"א עששיון על כה"ג צד 18. ובכת"י ה': דהוא אינו מועד.

(ס"ד) כננסתה הספרדים וכו"ה במח"ז סי' שיד' וס"ס שפ"ז וכרוקח סי' ר', ובמנהיג שם סי' ג' הגירסא ודברך אמת מלכנו.

(ס"ה) שמות רבה פ' ל"ח אות א'.

(ס"ו) תהלים ק"ט, פ"ט—צ"י ואף באית שם ובכלכו דין ס"ד דף ע' ע"ג העתיקו הפסוק כצורתו במתנים פה, ובאמת צ"ל נצב בשמים לדר ודר אמנותך.

(ס"ז) בפסיקתא רבתי פ' מ"א אות ב' וילקוט תהלים רמז תתע"ז והובא במח"ז ס"ס שכ"ח. (ס"ח) ועי' בב"ר פכ"א אות ז'.

(ס"ט) ור"ל במח"ז סי' שו"ד. (ס"ס) כ"ז הובא באית שם סי' ב' ובכלכו שם דף ע"י ע"ג, אלא שכא"ח ליתא תיבת אמנ'ע ובכלכו כ' תמורתה הר"ם.

(ס"ט) עירובין פ' ע"ב ואיזה סי' תרו"פ, ועי' במח"ז סי' שכ"ב.

(ס"ט) וכיה באית שם סי' ר' ועי' לעיל הערה ת"יב.

(ס"א) ר"ה ל"ב ע"ב ערכין ו' ע"ב. ובכת"י ה': בלחש ובקול כמו בערכי' ובקי' יאמר קדושה — כפני מה אין או' ישר' שירה.

מסמיר בשמואל ויהי איש אחד מן הרמתיים עד וירם קרן משיחו. קדיש קציר בין מסיים למפסיה, ותוקעים שלשים קולות, ויש שעושין תרועה מתוך שברים, כלומר בנשימה אחת. מפני שהכל נקרא תרועה, ויש שעושין בבי נשימות ואוי שאין דרך לעשות גניחה וילילה בנשימה אחת, לכך אין תופסין לא זה ולא זה (ע"ג). ובמכבים על תקיעה וזמין וזמן של לילה לא יפטרט שהוא דרבנן וזה דאורייתא (ע"ג), תהלה, קדיש קציר. **מוסף ומתפלל בלחש** ג' ראשונות כמו בשחרית, אתה בחרתנו, מפני חטאינו, קרבנות היום, ואומר עולת החדש ומנחתה, ויאמר שני שעירים לכפר, האחד בשביל ראש חדש והאחד בשביל היום (ע"ג) ששעיר של ראש חדש היה קרב בראשונה, דאמרי' בזבחים (ע"ה) פרק כל התריר מוספי ראש חדש קודמים (אל) למוספי ראש השנה, ובסכה פ' החליל (ע"ג) וליתני ראש השנה שחל להיות בשבת דאיכא תלתא מוספיים, ובתוספתא (דשבועות ע"ג) שלשים וששה שעירים קריבים לישראל בכל שנה ושנה שנים עשרה דראשי חדשים, אלמא קחשיב אותו של ראש השנה (ע"ג). מלכות, זכרונות ושופרות, ג' דתורה, ג' דכתובים, ג' דנביאים, ומסיים בשל תורה (ע"ג) משום דרוד קדים לנביאים, אקדמינן פסוקי דכתובים לפסוקי דנביאי. ומה שאנו אומרים בזכרונות ושופרות פסוק האחרון של תורה סמוך לחתימה מה שאין כן במלכות, היינו משום שהם מעין החתימה ממש אבל שמע אין נזכר ביה מלך בהדיא (ע"ג) כך משמע מרבי' חיים ב"ה. ובשלשתן תוקעין בסיום הברכה קשריק, תדע כי דרך החזן היה לתקוע אחר הברכה ואי תקע קשריק קשיק קריק אי אפשר בלא הפסקה בהפילתו דמשום ספיקא עברינן להו אב ל אי לא תקנו אלא קשריק היה יכול דלא להפסיק, וזבוב להיות בספק הפסקה מלהיות בודאי הפסקה, שאני אומר שלכך תקנו לתקוע לי קולות מיושב כדי לצאת ולא ליתי לירי הפסקה בוודאי (ע"ג). ומעומד נמי תקעינן כדי לערבב השמץ (ע"ג) שהוא מלאך

(ע"ג) ועי' בטאז"ח סי' תק"צ, ובבתי' ה': וימסיר בשמואל — בין החמישי למפסיר — תרועה בתוך שברים — בנשימה לפי שהכל — ויש שעושין כשם בנשימות. (ע"ג) עי' ברמב"ם פ"א מה' ברכות ה"ט ובא"ח שם סי' ו', ובבתי' ה': על התקיעה וזמן וזמן לילה.

(ע"ג) עי' בטרדם ס"ס קס"ח, ובס' הישר לר"ת סי' ט"ג, ב'; מיד, ג'; מ"ו, ב' ובתוס' ר"ה ח' ע"ב ד"ה שהחדש ורף ליה ע"א ד"ה אילומא ועירובין מ' ע"א ד"ה זכרון ותוספת עה"ת פ' מינחם ד"ה וכוונת השבועי ומת"ו סי' שכ"א, המנהיג שם סי' ח', שהל"ק סי' ר"צ, או"ו ח"ב סי' קי"ב סק"ג, ורקת סי' ר"ד, וברין וברא"ש סוף ר"ה ותשביין סי' קי"ט ותגביה"ם סי' תפלות כל השנה אות ד', מטה משה סי' תתי"ד ויוסף אומן סי' תתקע"א. — ובבתי' ה': ויאמר עולת החדש ומנחתה ומנחתם ויאמר שני שעירים לכפר האחד בשביל היום והאחר בשביל ר"ח ששעיר ר"ח היה קרב בראשונה.

(ע"ה) דף פ"ט ע"א.

(ע"ו) דף ג"ד ע"א.

(ע"ו) פ"א ה"ה, וצ"ל ליב שעירים וכ"ה בירושלמי שם פ"א היה ופוק וחזי שאף בתוס' ביצה דף ט"ז ע"א ד"ה אויורו גרסי' ל"ו שעירים!

(ע"ג) כ"ז הובא בא"ח שם סי' ה' ובכלבו שם דף ע"א ע"א.

(ע"ג) ר"ה ליב ע"ב ועי' ברא"ש שם ובא"ח שם סי' י"א ובכלבו שם דף ע"א ע"ג. (ע"ג) ג"ו הובא בא"ח שם סי' י' ובכלבו דף ע"א ע"ב. ובבתי' ה': כך נשמט' היום כהן ג"ע. (ע"ג) מ"ח צ"ו 355 וצ"ד 386 ומתנגד לשיטת ר' עזריאל ב"ר נתן שם צ"ד 354. ועי' בס' הישר לר"ת סי' ס"ה, ה', והמנהיג שם ב', שהל"ק סי' ש"א, והובא בא"ח ה' תקיעת שופר סי' כ"ז ובכלבו שם דף ע"א ע"ג. — ובבתי' ה': אתר ברכותי' — אי לא תקע אלא קשריק — סהות בודאי — תקנו לי קולות.

(ע"ג) ר"ה ט"ז ע"ב.

המות (ספג), כי בשמעו קול השופר יחשוב שהוא לקבץ נליות דכתיב ביה ובלע המות לנצח (ספג), שלש אחרונות, היום תאמצנו, קדיש שלים, אין כאלהינו, קדיש לקמן, עלינו לשבח. יום שני כיום ראשון, רק בקריאת התורה מוציאים ב' ספרי תורות, בראשון קורין ד' בסדר וירא פרש' ויהי אחרי הדברים ונ' והאלהים ניסה את אברהם עד סוף סידרא, והחמישי כדאמול, קדיש קצר, ומסמיר קודא שם ויפסיר בירמיה כה אמר י"י מצא הן במדבר עד רחם ארחמנו נאם י"י.

יום כיפור ערבית קודם סעודה (ספג) מתפלל מנחה מבעוד יום גדול ומחפליי ויודיו אחר התפלה, ויודיו זוטא (ספג) ולא ויודיו רבא, ושליה ציבור מתפלל בלחש ויודה אחר התפלה כיהודי, אך בהתפללו בקול רם לא יתוודה, דלא תקנו ויודיו (לתוך תפלה) לשליח ציבור אלא בתוך תפילה (ספג). סעודה וצורך להפסיק מבעוד יום ולהוסיף מחול על הקדש. ערבית יורד שליח ציבור זקן ורגיל ואו כל נדרי (ספג) ג' פעמים להתיר נדרים שבין אדם לקונו בשביל כל שגגות שנעשו בנדרים ובשבעות ובשאר איסורין משנה שעברה, כדאמי ר' עקיבא (ספג) יום הכיפורים אין צריך לפרש מעשיו (ספג) וכן יאמר כל נדרי ואיסורי וקונמי ואקדישי ושבועי נדרנא ודאישתבענא ודאהרימנא ודאקדישנא ודאסרנא על נפשנא מיום כיפור שעבר עד יום כפור הבא עלינו לטובה, כולה דאיהרמנא בהון, פ"י אנו מתחרטין בהם, כולהון יהון שרן שביתין שביקין בשלין ומבוטלין לא שרירין ולא קיימין נדרנא לא נדרי ואסרנא לא אסרי וחרמנא לא חרמי ודאקנימנא לא קונמי ושבעתנא לא שבועי וחשובין כהרם הנשבר שאין לו תקנה ככתוב (ספג) ונסלה לכל עדת בני ישראל ונ' וטוב ויפה שאותו שליח ציבור אם יש בידו שום ספק שבועה ונדר שיתירו לו שלשה אנשים טרם רדתו לפני התיבה ויהא זכאי דלא כל כמיניה להתיר לו נדריו דאמי (ספג) כל נדרים הוא מיפר חוץ משל עצמו. זהו סדר קדמון, ורבינו עזריאל זקנינו נ"ע וכל זרעו מחזיקים אותו, ולכך או' אותו ג' פעמים כמו מותר לך ג' פעמים, ואמת שר"ת

(ספג) ב"ב מ"ז ע"א.

(ספג) ע"י תוס' ר"ה שם ד"ה כדו ובא"ת שם ס' י"ח.

(ספג) יומא פ"ו ע"ב.

(ספג) דהיינו אשמנו, ודויו רבה הוא על השא ועו' המנהיג ה' יויכ סי' נ"ג וס"ס נ"ז.

(ספג) שם ביומא, ועי' מחיו סי' שמ"ג וא"ת דין עיו"ב סי' ז', ובכתי' ה': יום הכיפורים (וב"ה בל"ר בב"מ שמכיר יוה"ב) קורם סעודה — ובעוד יום ומתודים — ודויו זוטא ויודיו רבה ומתורה אחר תפילתו ביחוד ובהתפללו בקול לא יתודה שלא תיקנו דויו לשל ציבור — וסעודה.

(ספג) ולא הביא המחבר שאומרים בשיבה של מעלה ובצידה לדרך הביא במאמר ד' כלל ה' פ"ו ש בצרפת ואשכנז מתירין כל העבריינים להתפלל עמהם, והעיר ע"ז הח' צונץ בס' ריטוס צד 96.

(ספג) ביומא פ"ו ע"ב.

(ספג) בכתי' וינא ניב: , המסדר לא נקט המסקנא כי לא מיידינן מנדרים שעברו כדמסק בנדרים. ניל לכתובי.

(ספג) וכ"ה בסרע"ג דף פ"ז ע"א ודלא כליקוסי פודם דף י"ב ע"ג ותשכיץ סי' קל"ד הביאו באבודרהם סדר יוה"ב דף פ"ז ע"ב, ועי' מנהגי מתרי"ל ה' ליל יו"ב, ובכתי' ה': וקונמי וחרמי ושבעות — ודאהרימנא ודאקנימנא ודאסרנא — שרן שביקין שביתין בשלין ומבוטלין נדרנא לא נדרי וחרמנא לא חרמי ואסרנא לא אסרי וקונמנא לא קונמי שבועתנא לא שבועי ונסלה לכל עדת בני ישראל — שבועה או נדר והתירו לו — כהרם — להתיר נדריו ואומ' — וכל זקנינו —

(ספג) פ"ב דנגיעים מ"ה.

הינהו ^{סל} שהקשי עליו ואמר, איך יותרו נדרים בלא מומחה: או ג' הדינאות ועוד מי התיר נדרי החוק, ולא קשי שמאחר שאנו מורידים שליח ציבור זקן ורגיל הוא כמו מומחה ומספק נדריו יכול לעשות כאשר אמרתי, ולסדר ד"ת שהניה מיום הכפורים זה עד יום כיפור הבא עלינו לטובה ואמר שאין אנו אומי אותו משום התרת נדרים שעברו אלא משום תנאי נדר מנדרים שתעדין לנדור בשנה הבאה, כי היא דאמרינן ^{סל} הרוצה שלא יתקיימו נדריו יעמוד בראש השנה ויתנה ויאמר כל נדרים שאני עתיד לידור יהיו בטלין, עליו יש כמה קושיות, חדא שלא היה לנו לפרסם הדבר, דאמרי בגדרים פרק ארבעה נדרים ^{סל} הואו דבעא למדרשיה בפירק אמרו ליה תנא סתומי קסתים ליה ואת בעי למדרשיה בפירקא, ועוד בתנאי לא שייך חרטה ומהו דאיחרנא בהון, ועוד למה אנו אומי אותו ג' פעמים, ועוד מהו ונסלח, ואמת שר"ת היה דוחה קצת מהן ^{סל}.

ואמ"נ ע' במקומו היו תופסין סדר הקדמון ומנהגו אבותינו נ"ע, ופעם אחת ראיתי שירד חזן אחד לפני התיבה וחפץ לומר סדרו של ר"ת ונער בו אמ"נ"ע. זמך, מעריב כיום טוב, תפילה ג' ראשונות וג' אחרונות ותפלת היום כאמצע ומתוודה אחר תפילתו ומתחיל בפסוקי דרחמי, אל יתחיל בשומע תפילה שכבר באנו עדיין ^{סל} אלא בית יעקב לכו ונלכה באור יי ^{סל} ואף יג' סליחות ^{סל} כדי לומר כל מדה ומדה יג' פעמים, וזכרונותיה, חטא נ"ה, וידוי זוטא, אתה מבין ^{סל}, וידוי רבה, משיח צדקך, דניאל, עזרא, אל רחום שמך ^{סל} בנו נקרא שמך זכו, קדיש שליט, עלינו לשבת. ואם חל בשבת אחר תפילתו יאמר ויכולו ומנן אבות וחותם כדרך שבת וחזו לא, כרבא שאמר ^{סל} שאלמלא שבת אין שליח ציבור (ואומר כרכה אחת מעין ז') יורד לפני התיבה ערבית ואע"ג דבנעילה שאינה באה אלא משום יום כיפור מוכריני שבת, היינו טעמא דיום שנתחייב בדי תפילות ויש לנו להזכיר ככולן שבת ויום הכיפורים אבל בכרכה אחת מעין שבע ליכא הויבא דמשום סכנה איתקנא כדי להמתין בעלי מלאכה שהם באים לבית הכנסת בשבת ומתאחרים לכא כאשר ביארתי ^{סל}, וכיון דאינה הויבא לא מוכרינן בה שום יום

^{סל} בס' הישר לר"ת סי' קס"ד ובתוס' נדרים כ"ג ע"ב ד"ה ואת דרשת ובראיש שם סי' ה' וסוף יומא סי' בית, המנהיג ה' יוה"כ סי' ג' ושהל"ק סי' שינו, משה פשה סי' תחסיד וכו'. תלך נדרים שם.

^{סל} תלך ג' שם.

^{סל} תלך כיון הובא בא"ח סי' יוה"כ סי' כ"ש ובכלבו דין ס"ה דף ע"ה ע"ג. —

^{סל} תלך וצ"ל עדין ור"ל וא"ך יאמר עדין כל בשר יבואו בלשון עתיד והלא כבר באו עדין.

^{סל} תלך ע"י מש"כ ה"ח צונץ בס' רישון צד 96. ובכת"י ה': מעריב כמו בייט — וקדושת היום — ולא יתחיל — שכבר באו עדין אלא בבית יעקב.

^{סל} תלך ע"י מש"כ רמ"ש ברשימת באדלעיאנא 2210 בשם רס"ג וכו' בראיש יומא סי' כ' בשם ראב"ה וכשיטת המזכים הביא ג"כ במנהיג ה' יוה"כ סי' ס"ג, וע"י מש"כ צונץ בס' רישון צד 137.

^{סל} תלך לר' אליהו חזקן ב"ר סנחם סמדינת מנש, וראה מש"כ אודותיו צונץ בס' ליטערא— טורגעשויכטע צד 126 ור"י ד' ר' ב' בסידורו עבודת ישראל צד 416.

^{סל} תלך ולא חילק בזה בין שבת לחול ובסדר מערוייו שבמחזור כת"י אשר ראיתי בפס"מ אצל גיסי ה"ח מהר"א פרימאנן ג"ו מצאתי בסוף מנהג ליל של יוה"כ שכתב וז"ל: וכשחל בשבת אומר טהר"ל שאין לומר בשבת אל רחום שמך (ובמנהגי טהר"ל ה' ליל יו"ב איתא להיפוך!) ושמעתי מסתחים שאומרים אותו בבקר כשאר ימים כשחל י"ב בשבת.

^{סל} תלך שבת כ"ד ע"ב וע"י בכלבו דין כ' דף יא ע"א.

^{סל} תלך לעיל הערה ר"ה.

טוב (קד), קדיש של"ם, במ"ה מדליקין (קס), קדיש (של) קצין, שחרית נוטל ידיו כדרכו דהו מ לכולכות או משום שיבתא (קו), ואין נכון לשרות מפה דלא לית לידו סהיטה (קז). ברכות פסוקי דומה כשבת, לבר פסוק ראשון של מומר שיר ליום השבת שלא יאמר אם לא יהיה שבת (קח). קדיש קצר, קריית שמע בבירכותיה, ואין נכון להאריך בתפלה יותר כדי שיחזיל תפילת מוסף קודם שש שעות בטרם יגיע זמן המנחה מן יצטרך להתפלל מנחה קודם מוסף (קט) ולכן יש מקומות שאין או לא יוצר ולא וולת כדי לקצר וכדי שלא לאחר קריית שמע מעונתה, ומתפלל בלהש כמו למעריב ואומ' בקול רם קדושה, כי מקדישך, האוהו, רדושי, ובכן הן פחדך עד לפני ימי תשחרו (קכ), ומתחיל בארץ אפים אתה, פסוקי דרחמי, סליחות, יני מדות, זכרונות, וידוי זוטא, אתה מבין, וידוי רבא, כי אנחנו עמך וקדשנו, רצה ומודים, ברכת כהנים, שים שלום, אבינו מלכנו, ואי קדיש של"ם, ובשבת אינו אומר אבינו מלכנו הפעם שר' עקיבא אומר תחילה בתענית צבור (קיג) ואין נוזרין תענית ציבור בשבת. ומוציא ב' ספרי תורות באחד קורין ה' בסדר אחרי מות עד והיתה להם לחוקת עולם, ואם שבת הוא קורין בו ו' ובאחד קורא הד בסדר פנחס פרי' ובעשור לחדש השביעי ומפסיר כישעיה סולו סולו ומזכירין המתים לברכה ופוסקין צדקה ברבים (קיד). תהלה, ואם שבת הוא יא' מ' יקום פורקן לפני תהלה, מוסף בלהש ובקול רם, קדושה, כי מקדישך, האוהו, רדושי, ובכן הן פחדך, אתה בחרתנו, מפני המאינו, עלינו לשבה, היה עם פסיות, אתן תהלה (קיז), אתה כוננת (קכ), ויום טוב היה עושה, אשרי עין ראתה כל אלה, יש מקצירין ויש מאריכין, מחול לעונותינו עד תשחרו, אל ארץ אפים אתה, פסוקי דרחמי וסליחות עד י"ג זכרונות, וידוי זוטא, אתה מבין, וידוי רבא, ודוד עבדך, ומארכתך, כי אנחנו עמך, וקדשינו, (שים שלום) רצה ומודים, ברכת כהנים ושים שלום, ואתם הדב(ר)קים, קדיש של"ם. מנחה מוציא ספר תורה וקורין בו ג' כפי אהרי ומפסיר מן המניין ואינו

קד) ועי' במחז' ס"ס ק"ה וס' ר"ח וס"ס שניא והמנהיג דף ס' ע"א.

קז) עי' בא"ח ה' ויה"כ ס"ס ל'. ובכת"י ה': במה מדליקין קדיש קצר.

קח) יומא ע"ז ע"ב.

קט) שם דף ע"ח ע"א, ועי' מחז' סי' רס"ד, שמ"ג ושמ"ה. ובכת"י ה': לשרוב.

קכ) עי' לעיל הערה תי"ב ולקמן הערה תקכ"ה. ובכת"י ה': כמו בשבת — ראשון

מזמור — ליום השבת אם לא יהיה.

קכז) עי' לעיל הערה קפ"ז ובשיטה מקובצת זכחים להך י"ב ע"א ובכת"י ה': להאריך

בתפלת יוצר — בטרם הגיע — תפלת המנחה.

קכ"ד) עי' מה שהעיר הח' צונץ בס' רישום צד 100.

קכ"ה) תענית כ"ה ע"ב, ועי' בא"ח תפלת ר"ה ס"ס ב' ויה"כ ס' ל"ב ובכלכו דין ע' דף

ע"ז ע"ג.

קכ"ז) עי' במחז' ס"ס ק"צ ושם בס' שניג' ב' אין מוסקין צדקה למתים בכל ארץ אשכנז

רק היום לברדו עכ"ל ואף המהכים לא הביאו שמוכרין נשמות המתים בג' רגלים. ועי' בכ"י

ס"ס תרכ"א.

קכ"ט) עי' מחז' סי' שכ"ה זכרם חמד ח"ג צד 208 ובס' של הח' צונץ. ליטעראטורג.

צד 646 ובס' קובץ מעשה ידי נאונים קדמונים ע' 167 ועי' ג"כ במ"ע החדשי IX ע' 21

ובכה"מ לח' ועליונעק ח"ה ע' 61. ובכת"י ה': ועומרין למוסף ומתפלל בלהש מוסף ואחר

בקול קדושה — חרב פיפות.

קכ"ד) כדר העבודה שכמחזור ע"פ נוסח ספרד לר' יוסי ב"ר יוסי ועי' בסרע"ג ח"ב דף

מ"ס. ע"ב ובקל העשור ח"ב דף מ"ה ע"ב ובכ"י סי' תרכ"א ובמה"י ס"ס שנ"ד ובתוס' ישנים

יומא דף ע"ב ד"ה יצא וכו' אימורי תשאת.

אומר קדיש עד עומדו לתפילת המנחה ואין אומ' תהלה עד לאחר תפילת המנחה כדי להפסיק בינה ובין העילה, שבעלילה זו אתה פותח בנעילה אבל למנחה אין צריך עלילה לפתוח בה שאוהו ספר תורה בידו ודיו, וכמו הפלגת יוצר למוסף כן הפלגת מוסף ממנחה (קמ"א), והמפסיד בנביאים במנחה צריך לברך שש כמו ליוצר, כאן וכאן אל יחתום מוחל וסולח, כי מה טיבה של סליחה אצל ספר תורה ונביאים (קמ"ב), ואם שבת מזכירו בתפילתו מידי דהויא אהנוכה ואמוספין דהלכה כר' יהושע (קמ"ג) המצריך להזכיר של שבת בנעילה דיום הוא שנתחייב בר' תפילות, ועומד לתפילת המנחה כמו ליוצר ואחר בקול ואינו אומר קרובות אם רוצה לקצר ויאמר אבות ונברות ימלוך יי לעולם, ואתה קדוש, אל נא, אתה הו' א, נקדישך ונעריצך, קדושה, וחיות בוערות אם ירצה או אחד קדוש (קמ"ד), כי מקדישך, האוהו, תתנם לתרפה (קמ"ה), ויאתיו כל לעבדיך, ובכך תן סה דך, אתה בהרתנו, יעלה ויבא, מחול לעונותינו עד תשרו אל ארץ אפים אתה, פסוקי דרחמי וסליחות עד י"ג, וזרונות וידוי וזשא, אתה סבין, וידוי רבה, ומאבתך, כי אנחנו עמך וקדישנו, רצה ומודים, שים שלום, ואין במנחה זו ברכת כהנים לפי שאנו מתפללים אותה בעוד היום גדול ובכל יומא איכא שכרות בהויא שעתא וגורין הא אמו הא כר' יוסי דאמר (קמ"ז) נעילה יש בה נשיאות כפים מנחה אין בה נשיאות כפים ושעמא כדפריי, אבל בשאר תעניות של ציבור דמצליגין מנחה סמוך לשקיעת החמה כנעילה דמיא דיש בה נשיאות כפים (קמ"ח), אבינו מלכנו, ובשבת אין אומרים אותה, קדיש שלם, נעילה, תהלה וסדר קדושה ובה לציון, קדיש קציר, ומתפלל בלחש כמו ליוצר, אלא שבמקום כתיבה יאמר התימה ובמקום אתה ידע ויאמר אתה נותן, ואחר בקול בלא קרובה אם עת לקצר, ויאמר אבות ונברות, ימלוך יי לעולם, ואתה קדוש, אל נא, אתה הו' א, כתר יתנו לך כמו למוסף וכן קדושת מוסף, כי מקדישך, האוהו, ובכך תן סה דך, אתה בהרתנו, יעלה ויבא, מחול לעונותינו עד תשרו, עלינו לשבח, היה עם פיפות, אוחילה לאל אלהי, אל ארץ אפים אתה, פסוקי דרחמי וסליחות עד י"ג, וזרונות, וידוי וזשא, אתה נותן, מיכה עבדך וקדישנו, רצה ומודים, ברכת כהנים, שים שרוב, כי ירבו ימך,

קמ"ט) עי' מחיו ס' קל"ז ושנ"ה וכ"ה בסודור רש"י כדאימא בהמנהיג דף ס"א ע"ב ס' ס"ו, ובא"ח שם ס' מ' ובבלבול דף ע"ז ע"ד הביאו בשם המחבר, ובכת"י ה': ג' בעירות כסדר אחרי — עד כדי להפסיק בינה לבין נעילה שנעילה זו אתה פותח בנעילה אבל לתפילת המנחה. קמ"ט) נכתבו וכלשונו במנהגי פהרא"ק דף י"ב ע"ב והובא במנהגי סהרייל ה' יוה"כ בהגה, ובכת"י ה': והמפסיד בנביא — אל יחתום מלך מוחל.

קמ"ז) שבת כ"ד ע"א זב, ועי' מחיו ס"ס שנ"ב ובמרדכי פ"ב דשבת ס' רפ"ב וכאנדר ס' תקפ"ח, ובכת"י ה': ואם שבת הוא — אהנוכה ומוספים, וצ"ל במוספים.

קמ"ח) חיות בוערות ואחר קדוש, שניהם במחזור אשכנז בקדושה לשחרות דריה, ובכת"י ה': ואחר בקול בלא קריבה — אם ירצה כי מקדישך.

קמ"ט) בשו"ת רש"ל ס' כ"ט הביא: ורבינו שלמה הנקרא רש"י קבל מרבי יצחק בר יקר זכו' וביסרו נגזרה בלו שנת תתנ"ו לפ"ט, עליו יסד תנות צרות לא נזכל [שאומרים במוסף יוה"כ בסיום העבודה] וקללם בשמת' המתחלת, תתנם לתרפה וקללה' ולא שכח א' מהם עכ"ל. ועי' ברסוס לה' צונץ עי' 10 ועי' 98 ובמכתבו אל הח' יפה הגדפס במיע לנייגע, וירושע צייטשריפט כרך VI עי' 69 [צונץ געוואסעמלעע שריפטען ח"ג עי' 108] וברשימת רמ"ש לואצר הפסרים אשר בהמבורג ס' 116.

קמ"ז) תענית כ"ז ע"ב, ובכת"י ה': לפי שאינם מתפללים — איתא שכרות בהאי שעתא — כנעילה דמיא דאין בה נ"כ.

קמ"ח) וכ"ה במרע"ג דף י"א ע"ב ובמחיו ס' קל"ז ושניה והמנהיג דף ס"א ע"ב ס' ס"ז וזהל"ק ס' ש"כ ובתשב"ץ ס' קל"ד [והביאו ג"כ בשם השאלתות דריא] ובא"ח שם ס' מ'.

קדיש שלם, ותוקע קשר"ק וזר ליובל (מקנז) ויאמר וי' הוא האלהים ז' פעמים כנגד ז' רקיעים ששכינה עולה במקומה (מקנז). נשלמו הדי תפלות של יום כפור. ערבית והוא רחום ומתפלל כמו בחול אלא שסבדיל בחונן הדעת, קדיש שלם. אין כאלהינו, ואם מוצאי שבת הוא יאמר ויתן לך, קדיש של קטן. ואחר מוסף אומר אין כאלהינו (מקנז) וקדיש של קטן, והולכים לאכול בשמחה לחם (מקנז) ויבדילו: על הכוס ומברך על האש כמו במוצאי שבתות ועל ששבת ולא על אור היוצא מן העצים ומן האבנים אבל במוצאי שבת מברכין על זה ועל זה הואיל ותחילת ברייתו הוא (מקנז). נשלם סדר תפלת יום כפור.

סדר תפלת סכות.

סכות ערבית, קריית שמע בניבוכותיה, קדיש קצר, ז' ראשונות וז' אחרונות וקידוש היום באמצע. קדיש שלי"ם, ואם שבת הוא אומר קודם קדיש ויכולו וברכה אהת מעין שבע וחותם מקדש השבת כדפרי" לעיל (מקנז), וכן בכל ימים טובים. שחרית ברכות פסוקי דזמרה ומזמורים של שבת, ויתחיל במוב להודות במזמור שיר ליום השבת (מקנז), ולפני כל אלה יברך על לולבו על נטילת לולב חמץ (ואם לא ברכו על עשייתו (מקנז) וישילטו בכל עת התפללו ומשום חיוב מצוה ואם יקרא בתורה יניחנו לפי צריך לאחור ספר תורה בימין בשעת קריאה (מקנז) ואחר ברכתו בנטלו צריך לנענע בהולכה וברבאה ז' פעמים וחליל מוליך ומביא מעלה ומוריד (מקנז) וראיה יש בירושלמי (מקנז), וכן בכל הניענועים שבששה מקומות צריך לנענע (מקנז). בכיבה ובהודו שנתחלת הפרק ובהודו שבסוף הפרק שנים, לפי שכופלין אותו וכן באנא וי' הושיעה נא שנים, אבל בהצליחה נא אין מנענעים לפי שאינו אלא סוף פסוק של הושיעה נא, ואנו מחלקין

(מקנז) עי' במחזן צד 381 (ונשנה בצד 395) והמנהיג שם סי' ס"ט, צידה לדרך סיד כ"ה פ"ג, שהליק סי' שכיב, ועי' בתום' שבת קי"ד ע"ב ד"ה ואסאי ובא"ת שם סי' מ"ז ובכלבו דף ע"ח ע"ב.

(מקנז) עי' במחזן סי' שניז — ומכאן ועד תיבת ערבית ליתא בכתי' ה'. (מקנז) וכ"ה דעת יעב"ץ בסידורו ודלא כמנהגי מהרי"ל ה' ויהיב. ובכתי' ה': ואחר מוסף אב שבת יאב' אין כאלהינו.

(מקנז) עי' בתום' יומא פ"ז ע"ב דיה והאמר בשם המדרש [קהלת ט', ז'] ועי' לקמן הערה תקס"ב.

(מקנז) פסחים ז"ד ע"א. ועי' במרע"ג דף ס"ט ע"ב ומחזן סי' קנ"ג, שם"ז ושנ"ז, המנהיג דף ל"ד ע"ב ודף ס"ב ע"ב וראב"ה ברכות סי' קמ"א, שהל"ק סי' שכ"ב, איח ה' הברלה סי' י' ובכלבו דין מ"א ודין ע' דף ע"ח ע"ב. ובכתי' ה': אחרי הברילו על הכוס ומברכין על האור כמו במוצאי שבת ועל אור ששבת ולא על האור היוצא — הואיל וברייתו היה בו. סליק יום הכפורים. סכות ערבית.

(מקנז) סוף סדר יו"ב ערבית. ובכתי' ה': וקדושת היום באמצע — יאמר לפני קדיש. (מקנז) עי' לעיל הערה תי"ב, ובכתי' ה': ושסוקים דזמרה ומזמורים שבת אלא שיתחיל טוב להודות.

(מקנז) סוכה ט"ו ע"א, ועי' במחזן סי' שע"ד והמנהיג דף ס"ט ע"ב סי' ל"ג, ובכתי' ה': אם לא ברכו בשעת עשייה:

(מקנז) סוכה ט"א ע"ב ועי' בא"ת ה' שני והמישו סי' י"ט.

(מקנז) שם דף ל"ז ע"ב בתום' דיה בדי.

(מקנז) פ"ג דסוכה ה"ה, ועי' במחזן צד 424 הערה י' ושהליק סי' שס"ו.

(מקנז) עי' בשהל"ק שם ובכור סי' תרנ"א.

אותן לפי ששנים אמרדו (מקל). וברכת הלולב מעומד וכן ברכת ציצית דילפיני לכם לכם מעומד ובעומר כתיב מהלל חרמש בקמה תחל לספור ואמרי קרי ביה בקומה ובכולהו כתיב לכם, בעומר כתיב וספרתם לכם ממחרת השבת, ובציצית כתיב והיה לכם לציצית, בלולב כתיב ולקחתם לכם ביום הראשון (מקל). ללולב צריך שיהא כולו שלו ביום הראשון שני ולקחתם לכם ביום הראשון לכם משלכם, ובי ימים הראשונים דין אחד להם (מקל) מכאן ואילך יוצא אף בשאול. נחזור לסדר התפלה. קריית שמע בבירכותיה, יתפלל בלחש ובקול רם, נקדישך, וגומר הלל וכל ימי החג גומרין אותו משום שחלוקין בקרבנותיהם (מקל). קדיש שלם, ומוציאין ב' ספרי תורות, באחד קורין בסדר אמור פרי שור או עז עד וידבר משה את מועדי יי' וגו' ובאחד קורין החמשי בסדר פנחס ובהמשה עשר יום לחדש השביעי עד סוף הפרשה, המספיר קורא כמו החמשי ומספיר בזכירה הנה יום בא על שם מנפת החום (מקל) שתהיה בניים בחג המוכות, תהלה, ואם שבת הוא לפני תהלה יאמר יקום פורקן, ויחזור התורה למקומה, קדיש קצר. מוסף בלחש ובקול רם, כתר יתנו לך, ואחר שים שלום יאמר כי בי ירבו ימך ויוסיפו לך שנות חיים. הושענה בהיקף ובלולב ובעומד בדי לרצות על המים תחת ניסוך המים שהיה כל שבעה, ובשבת אין מקיפין לפי שאין בו לולב כך פרשי (מקל). קדיש שלם, אין כאלהיני קדיש קמן, וכמשפס יום ראשון יעשה ביום שני מקל) הן בתפילה הן בקריאה, אך המספיר יספיר במלכים ויקהלו אל המלך שלמה. ליל חול המועד אומי והוא רחום ומבדיל בתפלה במוציא שבת ועל החום, ולא על האור אם לא יהיה מוצאי שבת. שחרית ברכות ופסקי דומרה כמו בהול, קדיש קצר, קריית שמע בבירכותיה, תפלה בלחש ובקול, ובעבודה יאמר יעלה ויבא, הלל, קדיש שלם, ומוציא (ב) ספר תורה, כהן קורא ביום השני ולוי ביום השלישי וישראל ביום הרביעי והרביעי שבא בשביל היום קורא כל (הפסוק) הספק ביום השני ובוים השלישי, וכן בכל הימים השלישי קורא משל מחדת, אך בשביעי של ערבה שאין נכון שיקרא השלישי ביום השמיני שהוא יום טוב, יקרא הראשון ביום החמשי והשני ביום הששי והשלישי ביום השביעי (מקל) והרביעי יקרא הספק ביום הששי

(מקל) פסחים ק"ט ע"א.

(מקל) ע"י לעיל הערה ח"ג, ובכת"ה: וכן כדרך ציצית — מכאן ואילך בשאול, נחזור לסדרנו.

(מקל) ע"י בתוס' סוכה ל"ח ע"א ד"ה מרקתני ובראי' ובר"ן ובריסב"א שם וכא"ח שם ס' י"ב ובבלבו דין ע"א דף ס"ג ע"א.

(מקל) ערכין י' ע"ב, וע"י מה"ז צד 487 ולעיל הערה תכ"ה. ובכת"ה: מתפלל בלחש זמ"י ערבית ובקול וגומר הלל וכן כל ימי החג — משום בקרבנותיהם — בפר' אמור פרי שור — ובאחד קרבנות החמשי — פ' ובהמשה עשר יום לחדש וגו' עד סוף הפרק קדיש קצר המספיר יקרא בו ויפסיר בזכריות.

(מקל) ע"ז ב' ע"א, וע"י בפסיקתא דריב פכ"ט. ובכת"ה ה' הגירסא מנפת החום, ע"פ האמור שם בהפטורה (זכריה י"ד, ט"ז), ומה שהביא במח"ז צד 488 בציון ת' הוא לטון המתכים כאן. (מקל) ובכת"ה: ויחזור התורה במקומה — ובקול חיים אחר ושלום יאמ' כי בי ירבו ימך הושענה בהיקף ולולב ועומד — כך פסק רש"י בתשובותיו. — וע"י במח"ז ס' שפ"א דשפ"ב, המנהיג דף ע' ע"א ס' מ"ב, או"ז ת"ב ס' שטי"ג, שהל"ק ס' שצ"א.

(מקל) ובכת"ה ה': קדיש שלם וכמשפס יום הראשון כן משפס יום שני — כמו במוציא שבת — שמנה עשרה בלחש ובקול — ומוציא סית — וכן בכל הימים השלישי קורין מה של שחרית. —

(מקל) מכאן ועד השביעי ליתא בכת"ה ה'.

שובה ובשבת שבין ראש השנה ליום הכיפורים יאמר דרשו, דאמרינן (מקס) בהמצאו אילו עשרת ימי תשובה, ואם יש שבת בין יום הכיפורים לסוכות קורין האיזו ומפטרין שוש אשיש משום דכתיב (מקס) לך אכול בשמחה להמך, ואם אין שבת ביניהם יאמרוהו במקום דרשו, ודרשו הלא הוא בצום גדליה, ויש שמפטרין (מקס) וידבר דוד עד מגדול ישועות ואין מדלגין ממנה כלום (מקס) וכן נהגים באשכנז (מקס), שירה לשירה, וכשמפטרין שובה הם מתחילין ספר יואל ומפטרין עד סוף הסדר ולא יבושו עמי לעולם, ועניה סיעדה מתחילין אחריה דרשו עד אשר לא יכרת, לפי שאין בה אלא י"ב פסוקים, וכך תקני כסדר הזה שהאומי לעני מחזור על הפתחים למהו אתה מלך אינו מאמין שנאמי ורא שמעו אל משה מקוצר רוח, לפיכך אמי בתחילה לא עזבתך ואחר [כך] נחמה על ידי הנביאים ואחר כך הוא בעצמו אנוכי אנוכי הוא, ואחר כך פוסק לה טובות וגדולה, רני, קומי, שוש (מקס) ויש שאומי לפני ראש השנה שוש אשיש משום דכתיב (מקס). [ו]מי כעמך ישראל נוי אחד בארץ שבוסח בהקביה ואינו מתפחד אף מן הדין לבלתי הפסיק בנחמא, דהכי איתא בפסיקתא תלת דפורענותא ושב נחמאת ותרת דתובתא. ודרשו בין ראש השנה ליום הכיפורים (מקס) כדאמי, ושובה בין יום הכיפורים לסוכות שיפה השובה בין לפני גמר דין בין לאחר גמר דין, ובאין שבת ביניהן אומי שובה בין ר"ה ליום כפור, ודרשו הלא הוא בצום גדליה. וארבעה אנשים שייך להפטר בסדר תריע וזמרת נעמן לסדר מצורע, ומהרה למהרה, וכן התשפיש לסדר קדושים שכל התועבות שהזוהרו בסדר קדושים נמנו בהתשפוש וכן פרשי' ביחזקאל (מקס), יש שחולקין הסדרים חולקים ותכל (מקס) מפקדי, ואין צריך לחלק מסות ממסעי והולך סימן סדר הפטרות מפנחס, ויש שאין חולקין ותכל וחולק. מסעי ומתחיל הסדר ממסות. ולפנחס מפטרין במלכים (מקס) ויד יי היתה אל אליהו וישנם מתניו עד וישתהו. קנאי לקנאי. הסל סדר הפטרות.

סדר הנוכה. בהודאה מזכיר על הגנים ונוטר הלל כל הימים, קדייש קציר מבלעדי ראש חדש שיאמי קדייש שלים לפי שיש בו מוסף, וקריאת התורה, יום ראש

(מקס) ריה י"ח ע"א.

(מקס) קהלת ט', ז'. ואיתא במיר שם בשעה שישראל נפטרו מבתי כנסיות ובתי מדרשות ב"ק ויצאת ואומרת לך אכול בשמחה לחמך כבר נשמעה תפלתכם לפני כויה נזות. ועי' לעיל הערה תקכ"ה.

(מקס) להאזינו שבין יו"כ לסוכות.

(מקס) ועי' במחז' צד 309 ובאית ה' קריאת סית סי' נ"ד ובכלכו דף י"ב ע"א לכני הפטרות ז' דפסה, ועי' לעיל הערה יתל"ד.

(מקס) ובכתי' ה': ב מ י י א ג צ א ו כ"ה במחז' סי' רס"ב ובכרדכי סוף מגילה שם.

(מקס) וזיה באית שם אמנם בכלכו שם העתיק קומי רני שוש כסדרן ברפכים סוף סדר תפלות כל השנה ודלא כמו שהביא באית שם משמו.

(מקס) דה"א י"ה, ביא, ובכתי' ה': (בי) מי כעמך כישראל והוא בשמואל ב' ז', כ"ג.

(מקס) ובכתי' ה': אחד שבוסח כך ואינו מתפחד אף מיום הדין ולבלתי הפסק בנחמאת והכי אית' בפסיקת' תלת דפורענותא ושב נחמאתא — בין ר"ה ליו"כ ודרשו היה בצום גדליה ומתחיל יו"כ קמא עד יוה"כ בתרא ליתא שם. —

(מקס) כ"ב, ז' ועי' במטה משה סי' תנ"ד.

(מקס) ועי' באית ה' קריאת סית סי' ס"ג ומש"כ הח' צינץ ריטוס צד 179 סי' I. ובכתי' ה': צריכים לחלק מסעי ממסות.

(מקס) ובכתי' ה': קנאי לקנאי הנוכה בהודאה — כל שטנה ימים.

כהן קורא בתחילת החינוך (קטג) ויהי ביום כלות משה, לוי חצי נחשון, ישראל משלימו, שמתוך שהוא יום ראשון וזה נשיא ראשון יקראו בו, בשני חצי נתנאל יקרא כהן, ולוי משלימו כדי שיקראו רוב משלשה בפרש היום, והשלישי יקרא אליאב כולו ולא (יססיק) הם ס' ד' כ' אדם שקורא בתורה, וכן בכל יום יקראו השנים בפרשת היום והשלישי יעבור ויקרא הנשיא של מחרת, ביום השמיני כהן ולוי בנמליאל ישראל עומד באבידן בן גדעוני, והולך וקורא כל הנשיאים, ומסיים כל הסדר, ומוסיף בהעלותך עד כן עשה המנורה, להשלים אודות החינוך ולמלאות עסק הגירות בשלהי הנוכה. ואחר כל הקריאות או קדיש קצר, ואין אומרי למנצח, ושיר מומור לאסף במקומות יש אומרים תיקון מחזור דוֹשֵׁרִי ואומרי אותה, [מ]מורי הר"ד יב"ט שמעתי שכל יום שאין בו מוסף (אין) א' ו' בו שיר מומור לאסף (קטג). ומה ראו לקרות בחנוכה בפרשת הנוכה המזכה, לפי שנמרה מלאכת המשכן ב'ס' ל' י', כדאיחא בתנחומי (קטג) א"ד שמואל בר נחמני ל'י' חדשים נמרה מלאכת המשכן, תשרי מרחשון כסליו. (ופסקינא) ופ'ס' י' ק'ת' א' (קטג) במדרש ותשלם כל המלאכה, מאוד עמקו מחשבותיך, אמר ר' חנינא (א) בכ"ה בכסליו נמרה מלאכת המשכן והיה מקופל עד אחד בניסן שהקימו משה וכל הימים שהיה מקופל היו ישראל מתלוננים (קטג) על משה לאמר למה לא הוקם מיר, שמא דופי אירע בו (קטג) והיה הקביה מחשב לערב שמחת המשכן בחדש שנטל' בו יצחק בא ניסן (קטג) והוקם [ולא] לימלי' ארם ע'וד (קטג) אחר משה ומכל מקום לא הפסיד כסליו שבו נמרה המלאכה זהו ותשלם אמר הקביה עלי לשלם מה שילם לו חנוכה בית השמונאי וסימן הוא בירינו חנוכה חן בכ"ה בכסליו מצאו חנינה (קטג) ועוד יש במזמור (קטג) שיר חנוכה הבית לרור, שבע חנוכות הן, חנוכה בריאתו של עולם שנאמר ויכולו אלא חנוכה, כד"א ותכל כל עבודת המשכן, חנוכה משה (קטג) ויהי ביום כלות משה,

קטג) כל האמור טכאן ולהלן עד בשלהי חנוכה הוא לשון המה"ז כס' רל"ט ועי' בפרס ס"י קצ"ח ושהליק ס"י קפ"ט.

קטג) עי' לעיל הערה ש"ע' ובמח"ז צד 78. ובכת"י ה': וביום כלות משה — נשיא ראשון וקראו בו רובו ובשני כהן קורא חצי נתנאל, לוי משלימו — רוב השלשה — עומד באבידן והולך — עד שאלקי פרשה להשלים — ואחר כל הקריאה — מומור לאסף מקומות יש לתקון מחזור דוֹשֵׁרִי אום' איתו ומ'ר' ר' יב"ט שמעתי בעל — בכסליו היא תנחום' — עמק מחשבותיו. —

קטג) בתנחומא הגרסא מכבר סוף פ' מקורי ובתנחומא הקדום שם אות ו' ובמנחת יהודא עה"ה סוף פקודי

קטג) בכת"י פ"ז אות ה'. ועי' בא"ה שם ס' נ"ט וה' חנוכה ס' כ"ב ובכלבו שם דף ו"ב ע"ד. קטג) ובכת"י ה': וכל זמן שהיה מקופל היו ישר' מלמלי' על משה, וכ"ה בפסיקתא ובמח"ז שם, ובפירס הגירסא מלמדין ויבילקוט מלכים סוף רמז קפ"ד ממלמלין, ובכלבו ממללין, ובא"ה סרגנין.

קטג) וכצ"ל במח"ז שם, ובכת"י ה': או שמא דופי אירע לו, וכ"ה בפרס. קטג) וכ"ה בפסיקתא רבתי שם אבל בפרס ובמח"ז גרסי' ובא' בניסן. קטג) וכ"ה במח"ז ובפרס דפוס קושטאנדינה דף ס"ז ע"ג, אמנם בדפוס ווארשויא העתיקו ליגלג.

קטג) ובכת"י ה': הנכה חן בכ"ה בכ"ה בכסליו מצאו חנוכה, ונ' שצ"ל כדאיחא במח"ז שם: חנוכה חנו בכ"ה בכסליו, ד"א חנוכה, חן בכ"ה בכסליו מצאו חנוכה, מצאו חנינה.

קטג) ובכת"י ה': יש בכסליו במזמור, וצ"ל במדרש במזמור וכ"ה בפרס ובמח"ז. ועי' בפסיקתא רבתי פ"ב אות ו' ושם באות ב'.

קטג) במח"ז איתא חנוכה מזבת משה. ובכת"י ה': חנכת ברייתו של עולם שנא' ויכולו אלא חנוכה — חומת ירושלים — השמונאי שעכשיו — שאף היא יש בה גירות שנאמ', וכ"ה לשון הפסיקתא ומח"ז שם.

הנוכת המזבח זאת הנוכת המוכה, הנוכת בית ראשון מזמור שיר הנוכת הבית לדוד. הנוכת בית שני והנוכת חומות ירושלים והנוכת של בית חשמונאי של עכשיו, והנוכת העולם הבא שאף היא בחניכות שנאמר והיה אור הלבנה כאור החמה, נמצא אתה אומר שהושוו כל החניכות זו לזו, והנוכה שלנו נרמו להנוכת של מדבר לכך נאה מרשה כולה להיות נקראת בחוכה (קקט). ומזכירין של הנוכה במוספין בשבת ובר"ח, יום הוא שנתחייב בארבע תפילות (קקט). שבת של הנוכה מוציאין ב' ספרי תורות, באחד קורין בסדר היום והשביעי בשל הנוכה בנשיא הנכון ליום וכן המפסיר, ומפסיר בזכריה רני ושמה, חלו בהנוכה ב' שבתות בראשון מפסיר בזכריה, שניה בנרות שלמה (קקט). ראש חדש טבת (קקט) מוציאין ב' תורות, באחד קורין בראש חדש ואחד בהנוכה נשיא הנכון ליום, ואם חל בשבת מוציאין ג' ס"ת, בראשון קורין ה' בסדר היום, בשני קורין הששי דר"ח שהוא תדיר מהנוכה וקרים ומתחיל וידבר וראיה ממגילה כאשר ביארתי בסדר (קקט). בשלישי קורין השביעי בסדר הנוכה וכן המפסיר מפסיר בזכריה (בנרות שלמה ויעש היום (קקט) והכי איתא בראש חדש אדר שחל להיות בשבת (קקט) שמוציאין ג' ס"ת בראשון קורין ה' בסדר היום, ובשני הששי בשל ראש חדש שהוא תדיר מפרשת שקלים והשביעי מכי תשא ומפסיר בשקלים ביהודיע בענין שקראו בו. ככל סדרים ימים טובים ור"ח שחלים בשבת ובהול הסדרים במהזור דויטרי (קקט) לא קרי בחובת היום דק המפסיר, ונ"ל שטוב ויפה שהקורא הבא בשביל היום. כגון המישי בימים טובים וששי ביום הכפורים יש לו לקר' בחובת היום וכן בשבת השביעי בחובת היום שלא לחלק בקריאה (קקט), ולא משום שפעמים שקטן מפסיר וקורא חובת היום ליכא למיחש, שהרי קטן משלים אף סכום ה' בשבת (קקט).

פּרַשְׁת שְׁקָלִים, לעולם שבת שלפני ר"ח אדר מוציאין ב' ס"ת, באחד קורין ו' בסדר היום, והשביעי בכי תשא פרי שקלים וכן המפסיר, ומפסיר במלכים בן שבע שנים יהואש במלכו, ואם יהול ר"ח בשבת בארתי משפטו, ואם יהול בכי תשא עצמה קורין בכי תשא והשביעי חזר וקורא עד ועשית כויר נחושת לשם שקלים, דתניא (קקט) חל להיות בכי תשא עצמה קורא אותה וכופליי אותה וכן מפסיר, ובלא ר"ח נמי מוציאין ב' ס"ת בראשון קורין בכי תשא ואחר בשני קורא מראש כי תשא עד ועשית כויר נחושת וכן מפסיר, לפי שאין גוללין ס"ת בציבור צריך ב' ס"ת ואעפ"י שהכל בסדר אחד. פּרַשְׁת זְכוּר, לעולם שבת שלפני פורים מוציאין ב' ס"ת וקורין בסדר השבוע

קקט) וכן בפרסם שם, ובכת"י ה': נמצאת אומר שהושוו כל החנוכות זו לזו והנוכה שלנו רמו ורוש' להנוכת של מדבר לכך נאה פרי שלה להיות נקראת בתנוכה וזהו לשון המכ"ו מכאן ועד סוף הספר חסר בכת"י ה'. —

קקט) שבת כ"ד ע"ב.

קקט) מגילה ל"א ע"א.

קקט) שם כ"ט ע"ב ובסח"ו שם.

קקט) עי' לעיל הערה ת"ו.

קקט) נראה דשו"ק לעיל בהפסרה לשבת שניה דהנוכה וכפירש"י שם במגילה ל"א סוף ע"א. קקט) מגילה כ"ט ע"ב.

קקט) עיי"ש סו' ר"ה וסו' קכ"ו וסו' קס"ה צד 157.

קקט) עי' סמ"ג עינין י"ט והוה שכ' המנהיג דף כ"ט ע"א סו' ליג ומעה בזה הסו"ל שרצה. להגיה שם קודם קריאת פי תנוכה, וליחא, דהא קאמר וחזר המפסיר וקורא בה, ועי' בשהל"ק סו' ע"ט וסו' קע"ט ולעיל הערה ת"ה.

קקט) עי' לעיל הערה רכ"ו.

קקט) מגילה ל' ע"א ועי' בפרסם סו' כ"א.

והשביעי בשני בסדר כי תצא ס' וזכור את אשר עשה וכו' וכן מפטיר, ומפטיר בנביא שמואל פקרת.

פורים ערבית והוא רחום וברכו, קריית שמע בכרכותיה, קדיש קצר, ומתפלל י"ה ברכות ומזכיר על הנסים, קדיש שלום, וקורא המגילה ומברך לפניה ג' ברכות וסימן מנ"ח (קנ"ז) מקרא מגילה, נסים, שההיינו, ולאחריה מברך האל הרב ריכינו כו' קדיש שלום בלא תקבל, פסום הקטורת, קדיש של קטן, ואם מוצאי שבת הוא אחר הברכה של מקרא מגילה יתחיל ויהי נועם וסדר קרוי כמו בכל השנה (קנ"ט). שחרית מתפלל י"ה ברכות ועל הנסים בהודאה, קדיש קצר, ומוציאין ס'ת וקורין ג' בסדר בשלח פר' ויבא עמלק, קדיש קצר, וקורא המגילה בכל ברכותיה, שאף בשחר יאמר זמן (קנ"ז) ויהויר ס'ת למקומו ופותח בתהלה ובא לציון, קדיש שלום, עלינו לשבח.

פרשת פרה אדומה קורין בסדר היום והשביעי קורא בסדר חקת פר' הראשונה הולה עד חטמא עד הערב, ומוציא ב' ס'ת, וכן המפטיר יקרא בסדר חקת, ומפטיר ביהוקאל (קנ"ז) בראשון באחד לחדש חקת פר'.

פרשת החדש לעולי קודם שבת שלפני ר"ח ניסן ומוציא ב' ס'ת וקורין ו' בסדר היום והו' בסדר בא פר' החדש הזה לכם עד כל מחצת כו' תאכלו מצות וכי המפטיר, ומפטיר ביהוקאל כה אמר יי' אלהי בראשון באחד לחדש, ויום שני של ר"ח (קנ"ט) לא יבא בא א"ה כדי שלא יבא ניסן ב' ד"ו אלא ר"ח אדר יבא (בוכרין קנ"ט) וסימן הפסקות זמ"ו ב"ו ד"ד ובי"ה פ"ה חל בו יפסיקו כמ"ו, חל בו יפסיקו בו' בו חל בו יפסיקו בו' בו, חל בו יפסיקו בו' בו ובי"ז בו"ט).

ספר כתבתיהו צרפתיהו:

דעת עבודת אל עשיתיהו:

מה יעבוד נבר לעושהו:

[בעס] כמשפצו ומעשהו:

ירוף ויקרא בו יבינהו:

לעמוד לשרת אל כוראהו:

על כי לא[ל]מחכים פתאים הוא:

מחכים לעיני כל קראתיהו:

נתן שמו נקרא ואבי הוא:

לביא אשר צרפו ועשהו:

קנ"ז) שם כ"א ע"ב.

קנ"ז) מחיו ס' רנ"א.

קנ"ז) עויש ס' רנ"ב בת' ובשהל"ק ס' ר.

קנ"ז) וצ"ל כן ארם בית ישראל יושבים על אדמתם [מח"ז ס' רים] או ורקתי עליכם

כלשון הגמ' מגילה ל' ע"א.

קנ"ז) דהיינו ר"ח אדר המסוך לניסן.

קנ"ז) וכיה בהלכות קצובות ר' יהודאי גאון שהו"ל המנוה רח"מ הורוויץ בספרו תורת

של ראשונים ספרים תרמ"ב צד 19.

ס' עויש בס' תורתן של ראשונים צד 41 בסידור פרשיות של י"ט והפטרות שלהן

ובבחיג II הג"ל צד 622 וכרש"י מגילה ל' ע"ב ר"ה ואיוו וכס' האורה ח"א ס' ס"ד ובמח"ז

ס' ר"ם ובמסויים פ"ג מה' תפלה אות צ'.